

РЕШЕНИЕ

№ 5782

гр. София, 03.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав,
в публично заседание на 21.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **6456** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба от С. В. А. от [населено място], чрез адв.Н. К., [населено място], [улица], ет.1, кантора /офис/ № 2, срещу Решение № 1040-21-356/09.06.2023г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, в частта му с която е отхвърлена жалба с вх. № 1012-21 -366/03.04.2023г. на А. срещу Разпореждане № РВ- 3-21-01318836 от 13.03.2023г. на длъжностното лице по чл.114, ал.3 от КСО, като е прието за неоснователно възражението ѝ за изтекла погасителна давност за вземане на ДОО за 2018г. Твърди се, че решението на Директора на ТП на НОИ в оспорената му част е незаконосъобразно, т.к. давността е изтекла и за вземането за 2018г. Иска се отмяната му. Претендират се разноси по делото.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован не се явява и представлява.

Ответникът - Директор на ТП на НОИ- С. град, се представлява от юриконсулт П., който оспорва жалбата. В позиция по същество поддържа законосъобразност на постановеното решение на директора на ТП на НОИ -С. град, по изложените в него мотиви. Претендира юриконсултско възнаграждение.

СГП, редовно призована, не изпраща представител.

С оглед събраните доказателства съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Във връзка със сигнал за спазване на осигурителното законодателство е извършена

проверка по разходите на ДОО на „МИГ ТРЕЙД“ ЕООД.

„МИГ ТРЕЙД“ ЕООД с ЕИК 175437805, считано 08.07.2013 г. е с едноличен собственик на капитала и управител Г. А. Г.. „МИГ ТРЕЙД“ ЕООД е обявено в ликвидация и е с прекратена търговска дейност, считано от 17.12.2019г. При направена справка НБД „Население“ е установено, че Г. А. Г. е починал на 22.11.2016г.

При извършена проверка в информационната система на НОИ „Регистър на трудовите договори“ е установено, че в дружеството е имало наети общо 18 лица, сред които и жалбоподателят С. А..

Подавани са данни по чл. 5, ал.4 от КСО. За периода от м. 01.2012 г. не са внесени осигурителни вноски в размер на 40 662,51 лв.

С писма от ТД на НАП С. са представили наличните им данни относно дружеството МИГ Т.. Съгласно писмо с изх. № 40-00-300#10/ 23.12.2019г. на ТД на НАП – С./ вх. № 4023 – 21 -71# 26 /2020 г. на ТП на НОИ/ за периода от 01. 01.2014г. до 31.12.2017г. дружеството има регистриран оборот чрез ЕКАФП единствено на 22.01.2014г. и 24. 03.2014г. За 2016 г. дружеството е подало ГДД, съгласно която не осъществява дейност по смисъла на Закона за счетоводството за отчетния период, видно от писмо от 23.12. 2019г. на ТД на НАП.

Представен е и Протокол № П-22221318100366-073-001/20.12.2018г. на ТД на НАП – С., съгласно който: За финансовата 2017г. няма подавана ГДД по ЗКПО за МИГ Т. ЕООД. За периода 01.11.2016г. – 31.01.2018г. за МИГ Т. ЕООД с ЕИК 175437805 не се установени данни за извършени доставки от това дружество. За периода 21.11.2016г. – 31. 01.2018г. дружеството не е извършвало сделки с недвижими имоти. Дружеството не притежавало МПС. Към датата на проверката дружеството имало задължения в особено големи размери – 122 410, 59 лв., като е било образувано изпълнително дело. При извършената проверка в ПП на ТД на НАП се установило, че след смъртта на управителя на МИГ Т. ЕООД са подавани уведомления по реда на чл. 62 КТ за пет лица. При проверката на НАП по отношение на КЕП, с който са подавани декларациите обр. № 1 и 6 и уведомленията е установено, че същите са подавани от упълномощено лице А. К. от деклариран електронен адрес.

От ТП на НОИ – С. – град е изискана информация от лица, които са били назначени по трудови договори с МИГ Т. ЕООД с ЕИК 175437805. В това отношение на 21.08.2019г. С. В. А. се е явила в ТП на НОИ С.- град и е декларирала/ л.21- гръб/, че е назначена в МИГ Т. ЕООД по трудов договор само, за да може да „взема майчинство“. Посочила е, че парите за осигуровки е давала „на ръка“ на г- жа К..

При извършената проверка от НОИ е установено, че за С. А. са подавани данни по чл. 5, ал.4 от КСО за периода от 25.02.2016г. до 31.01.2018г. с код за вид осигурен „01“. За лицето е подадено уведомление по чл. 62, ал.5 от КТ от 24.02.2016г. на длъжност „асистент човешки ресурси“ с основно възнаграждение в размер на 420 лева и е подадено уведомление за прекратено трудово правоотношение, считано от 15.01.2018г.

Резултатите от извършената проверка на осигурител „МИГ Т. ЕООД „ с ЕИК 175437805 са обективирани в Констативен протокол № КВ-5-21-00830147/23.10.2020г./л. 45 / на контролен орган на ТП на НОИ.

С оглед установеното от контролните органи на основание чл. 108ал.1 т.3 от КСО на МИГ Т. ЕООД са издадени задължителни предписания № ЗД-1-21-00830150/ 23.10.2020г./ л. 43/ за заличаване на подадените от МИГ Т. ЕООД данни за поименно

изброени лица, сред които и за С. В. А.. Задължителните предписания са връчени по реда на чл.110, ал.4 от КСО не са обжалвани и са влезли в законна сила.

Данните за С. В. А. за периода от 25.02.2016г. до 31.01.2018г. вкл. по чл.5, ал.4 от КСО са били заличени по реда на чл.4, ал.10, т.4 от Наредба Н-13 от 17.12.2019г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица.

Същевременно, на А. по заявление- декларация за изплащане на парично обезщетение при бременност и раждане по чл. 50 от КСО за периода от 14.09.2016г. до 15.06.2017г. вкл. са били изплатени парични обезщетения в общ размер на 3979, 00 лева и по заявление- декларация за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете по чл.53 от КСО за периода от 16.06.2017г. до 28.02.2018г. вкл. са били изплатени 3979, 00 лева.

На осн. чл.114, ал.2, т.2 от КСО било издадено Разпореждане № РВ- 3-21-01318836 от 13.03.2023г. на длъжностното лице по чл.114, ал.3 от КСО за възстановяване от страна на С. А. на добросъвестно получено парично обезщетение за бременност и раждане и парично обезщетение за отглеждане на малко дете за периода от 14.09.2016г. до 28.02.2018г. в общ размер на 6949, 00 лв. главница. В разпореждането е прието, че след заличаване данните за осигурителен стаж и осигурителен доход на жалбоподателката, подадени от „МИГ ТРЕЙД“ ЕООД, то А. няма право на изплатените ѝ обезщетения по реда на чл. 50 и чл. 53 от КСО за периода от 14.09.2016г. до 28. 02.2018г. вкл. Сумите са неоснователно получени, тъй като същата не е извършвала трудова дейност и не е имала качеството на осигурено лице, поради което на основание чл. 114, ал. 2, т. 2 от КСО е разпоредено възстановяването им.

Разпореждането е оспорено по административен ред от страна на С. А., която се е позовала и на изтекла погасителна давност за периода от 14.09.2016г. до 28. 02.2018г. вкл. С Решение № 1040-21-356/09.06.2023г. на Директора на ТП на НОИ С. – град е прието за основателно направеното възражение за изтекла погасителна давност за вземанията за периода от 14.09.2016г. до 31.12.2017г. В останалата част с решението на Директора на ТП на НОИ С. – град жалбата е оставена без уважение и е отхвърлено възражението за изтекла погасителна давност за вземане на ДОО за 2018г.

В производството са представени и приети като доказателства по делото документите, съдържащи се в административната преписка по издаване на оспореното решение на Директора на ТП на НОИ -С. град и на потвърденото с него разпореждане на ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ - С. град. В т.ч. е приета и справка за изплатените обезщетения на А.. За периода от 14.09.2016г. до 28. 02.2018г. вкл. , изплатените обезщетения са общо в размер на 6949, 00 лв., от които 760 лв. за периода м. 01. 2018г. - 28.02.2018г.

При тази фактическа обстановка, установена въз основа на представените по делото доказателства, след като се съобрази с изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК и провери законосъобразността на оспорения административен акт на основанията предвидени в чл. 146 от АПК, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения срок от лице с правен интерес, за което административният акт е неблагоприятен.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Решението на Директора на ТП на НОИ С. – град в оспорената му част е валидно и

допустимо. Издадено е след надлежно сезиране с жалба по реда на чл. 117, ал. 1 от КСО и в срока за обжалване по чл. 117, ал. 2, т. 2 от КСО.

Издадено е от компетентен орган съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО – Директор на ТП на НОИ С. – град. Обективирано е в посочената в същата разпоредба писмена форма и е със съдържание, регламентирано в чл. 59, ал. 2 от АПК. Отговаря на изискването за мотивираност съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Означен е органът, който го е издал. Отрадени са направените от него при осъществяването контролна дейност фактически и правни изводи. Формулиран е ясен диспозитив. Съдържа информация за реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване. Датирано и подписано е. В производството по административен контрол за законосъобразност не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, представляващи основание за отмяната му. Решението е и материално законосъобразно.

Правилно Директорът на ТП на НОИ – С. град е приел, че разпореждането, предмет на контрол е издадено от компетентен административен орган. Съгласно чл. 114, ал. 3 от КСО това е длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението.

В настоящия случай Разпореждане № № РВ- 3-21-01318836 от 13.03.2023г. е издадено от длъжностно лице по чл. 114, ал. 3 от КСО, който е материално и териториално компетентния административен орган да стори това. Разпореждането е обективирано в изискуемата писмена форма и изцяло съответства на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК за съдържание и реквизити. В проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, представляващи основание за отмяната му. То е издадено след извършена проверка по реда на чл. 107 от КСО, в хода на която са издадени и влезли в сила задължителни предписания за заличаване на подадените по отношение на жалбоподателя данни по чл. 5, ал. 4 от КСО от осигурителя МИГ Т. ЕООД. Заличаването е извършено служебно, съгласно чл. 4, ал.10, т.4 Наредба № Н-13 от 17.12.2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица, при наличие на предвидените в същата норма предпоставки.

Съгласно чл. 48 а от КСО, осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за бременност и раждане вместо трудово възнаграждение, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

В чл. 50, ал.1 от КСО е посочено, че осигурената за общо заболяване и майчинство майка има право на парично обезщетение при бременност и раждане за срок 410 дни, от които 45 дни преди раждането.

Съобразно чл. 53 ал.1 от КСО, след изтичане срока на обезщетението за бременност и раждане, през време на допълнителния платен отпуск за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст, на майката се изплаща месечно парично обезщетение в размер, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Обезщетението се изплаща и на осиновителката, ако след изтичане срока на обезщетението при осиновяване на дете, то не е навършило 2-годишна възраст.

Отпускането и изчисляването на паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане и за отглеждане на малко дете и помощите от държавното обществено осигуряване се извършват въз

основа на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и чл. 33, т. 12, както и на данните, декларирани в подадените документи за изплащане на обезщетенията и помощите от държавното обществено осигуряване при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет /чл. 54к от КСО/.

От съдържанието на цитираните разпоредби се налага извода, че за да възникне правото на парично обезщетение е необходимо лицето да е осигурено.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО, осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. С §1, ал. 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби /ДР/ на КСО е въведена легалната дефиниция на понятието „осигурено лице” - физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски.

От съдържанието на цитираното определение за „осигурено лице“ следва, че едно от условията, на които трябва да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО.

Върховният административен съд нееднократно е имал възможност да се произнесе в смисъл, че от съдържанието на цитираното определение за осигурено лице следва, че едно от условията, на които трябва да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО. Наличието на валидно сключено и непрекратено трудово правоотношение не е достатъчно, за да възникне осигурителното правоотношение и произтичащите от него права на обезщетение. Не съществува идентичност на трудовото и на осигурителното правоотношение. Наличието на трудово правоотношение в повечето случаи води до възникване и на осигурително правоотношение, но не е достатъчно. Изискването на законовата разпоредба, съдържаща определението за „осигурено лице“ по смисъла на КСО е лицето да упражнява трудова дейност, т. е. не е достатъчно лицето да има сключен трудов договор и валидно възникнало трудово правоотношение, а следва да осъществява трудова дейност въз основа на това правоотношение. В този смисъл е съдебната практика: решение № 314/2016г. по адм. д. № 3171/2015г. на ВАС, решение № 211/2016г. по адм. д. № 3681/2015г. на ВАС, решение № 292/11.01.2017г. по адм. д. № 14312/2015г. на ВАС, решение № 220/2014г. по адм. д. № 12497/2013г. на ВАС и мн. др.

Доказателствената тежест за установяване на реално положение труд е на самото лице, в какъвто смисъл е решение № 2524 от 18.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 12220/2019 г.

В това отношение, следва да се отбележи, че в административното и в съдебното производство, жалбоподателката А. не е ангажирала никакви доказателства, от които да може да се направи извод, че е било налице трудово, съответно осигурително правоотношение, между нея и посоченото дружество и тя реално е упражнявала трудова дейност и е била осигурено лице.

В настоящия казус, доказателствата по делото установяват по несъмнен начин, приетото от контролните органи на ТП на НОИ-С. град, че „МИГ ТРЕЙД“ ЕООД не е извършвало дейност по смисъла на Търговския закон, която да предпоставя наемане на лица по трудов договор за осъществяването ѝ за разглеждания период. Няма данни за извършени доставки от това дружество, за налични активи и стоки. Налице

е и декларация от жалбоподателката А., че е назначена в „МИГ ТРЕЙД“ ЕООД по трудов договор единствено и само, за да „взема майчинство“. Т.е. А. не е извършвала трудова дейност за МИГ Т. ЕООД.

Спорът в случая е дали е изтекла погасителна давност и за вземането на ДОО за 2018г.

Съгласно чл. 115, ал. 1 от КСО вземанията на Националния осигурителен институт за неправилно извършени осигурителни плащания, неоснователно изплатени парични обезщетения и надвзети пенсии и лихвите върху тях се погасяват е изтичане на петгодишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят. С изтичане на десетгодишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят, се погасяват всички вземания, независимо от спирането или прекъсването на давността, освен в случаите, когато задължението е разсрочено или изпълнението е спряно по искане на длъжника.

Погасителната давност е способ за погасяване на задълженията, които не се прилага служебно от административния орган, тъй като е изтичането на давността не се погасява самото задължение, а се препятства неговото събиране по принудителен ред. В този смисъл необходимо условие за прилагане на петгодишната давност по чл. 115, ал. 1 от КСО е длъжникът да е направил възражение за изтекла погасителна давност, по което следва да бъде извършена преценка относно наличието на някоя от хипотезите на чл. 115, ал. 3 и ал. 5 от КСО, които водят до прекъсване и спиране на давността.

При прилагане на 5-годишната погасителна давност по КСО, с оглед направеното възражение, следва да се прецени дали същата е била прекъсвана или спирана, за да се определи дали вземането е погасено по давност.

Разпоредбата на чл.115, ал.3 от КСО определя, че давността се прекъсва с влизането в сила на разпореждането за установяване на вземането и е предприемане на действия по принудително изпълнение. От прекъсването на давността започва да тече нова давност /чл.115, ал.4 от КСО/.

Чл. 115, ал.5, т.1 от КСО определя, че давността спира да тече при обжалване - докато продължава спорът относно вземането. В чл.115, ал.5, т.2 от КСО е предвидено спиране на давността и когато е образувано друго административно или съдебно производство, от което зависи издаването на разпореждане или отпускане на парично обезщетение или помощ по този кодекс.

Разпореждането, с което е постановено възстановяване от А. на добросъвестно получено парично обезщетение по реда на чл. 50 и чл. 53 от КСО за бременност и раждане и парично обезщетение за отглеждане на малко дете за периода от 14.09. 2016г. до 28.02.2018г. вкл. в общ размер на 6949, 00 лв. главница, е от 13.03.2023г., към която дата, при прилагане разпоредбите на чл.115, ал.1 от КСО е изтекъл 5-годишния срок, но само за вземанията на НОИ, произтичащи от неоснователно изплатените обезщетения за периода 14.09.2016г. до 31.12.2107г. вкл. За

останалия период-от 01. 01.2018 г. до 28.02.2018г. вземането не е погасено по давност. Това е така, т. к. към момента на издаването на разпореждането не е изтекла 5 годишната давност по чл. 115, ал. 1 от КСО, считано от 01. 01.2019г. за вземането на ДОО за 2018г. С оспорването на разпореждането давността е спряла да тече на основание чл. 115, ал. 5, т. 1 от КСО, цитиран по-горе, поради което и към настоящия момент въпросното вземане не е погасено по давност.

Предвид изложеното решението, в оспорената му част, е правилно и законосъобразно, а подадената жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

С оглед изхода на спора и своевременно претендираното от процесуалния представител на ответника юрисконсултско възнаграждение, на основание чл. 143, ал. 3 АПК, такова се дължи в размер на 100 /сто/ лева, определено по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл.172 ал.2 от АПК, Съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. В. А. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], чрез адв.Н. К. - САК, срещу Решение № 1040-21-356/09.06.2023г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, в частта му с която е отхвърлена жалба вх. № 1012-21 -366/03.04.2023г. на С. В. А. срещу Разпореждане № РВ- 3-21-01318836 от 13.03.2023г. на длъжностното лице по чл.114, ал.3 от КСО като е прието за неоснователно възражението ѝ за изтекла погасителна давност за вземане на ДОО за 2018г.

ОСЪЖДА С. В. А. с ЕГН [ЕГН] да заплати на ТП на НОИ–С. град юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100,00 /сто/ лева и 5 /пет/ лева държавна такса за издаване на изпълнителен лист.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: